

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 04 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота

освітньої програми Соціальна педагогіка

освітньо-кваліфікаційного рівня *молодший спеціаліст*

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0994/21
В.С.Ч.
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 21 р.

Розробник: Грищенко Л.В., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Грищенко Л.В., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 28 серпня 2021 року № 1

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

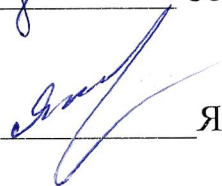
Робочу програму перевірено
«04» вересня 2021 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора
з навчальної роботи

Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № _____

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 /66
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	66
Аудиторні	42
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	20
Форма семестрового контролю	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» є формування системи знань з правового регулювання соціально-забезпечувальних правовідносин в Україні, оволодіння студентами сукупністю спеціальних теоретичних знань, правовими засадами реалізації права на соціальний захист.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» є:

- формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з права соціального забезпечення;
- визначення та розкриття змісту понять, категорій та інститутів соціально-забезпечувального права, законодавчих актів;
- вироблення поваги до законів, їх додержання і виконання у практичній діяльності.
- розвиток у студентів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу;
- закріплення навиків самостійного вивчення і аналізу соціального страхування та пенсійного законодавства і правозастосовчої практики;
- допомогти студентам всебічно й глибоко зрозуміти природу і сутність соціальних відносин,

У студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- визначати галузеву приналежність відносин у сфері соціального забезпечення;
- знати та тлумачити чинне законодавство України, яке передбачає правове регулювання окремих видів соціального забезпечення та соціальний захист окремих категорій громадян;
- відрізняти правовідносини, що регулюються правом соціального забезпечення від тих, які є предметом регулювання інших галузей права, застосовувати отримані знання до конкретних життєвих ситуацій;
- застосовувати положення чинного законодавства при розв'язанні конкретних ситуацій;
- складати проекти документів, необхідні для призначення окремих видів соціального забезпечення;
- орієнтуватись у напрямках розвитку галузі права соціального забезпечення;
- юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі;
- надавати консультації з питань соціально-правового захисту населення.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» студент:

- називає і пояснює основні категорії та поняття права соціального забезпечення;
- визначає соціально-правові механізми регулювання і забезпечення відносин права соціального забезпечення;
- називає суб'єктів цих відносин та розкриває їхній правовий статус;
- визначає підстави виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних відносин, способи забезпечення їх існування;
- називає види соціального забезпечення, визначає підстави їх надання;
- розкриває зміст нормативних актів про соціально-правове забезпечення;
- визначає порядок вирішення спорів, що виникають між суб'єктами права соціального забезпечення;
- характеризує особливості та порядок державного управління в галузі соціального забезпечення;
- користується сайтом <http://zakon.rada.gov.ua/> та іншими інтернет-ресурсами для пошуку нормативно-правових актів та необхідної процесуальної документації.

4. Структура навчальної дисципліни

	Назва змістових модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами роботи					Самостійна
			Аудиторні					
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	Самостійний контроль	
Змістовний модуль I. «Поняття, предмет та система соціально-правового забезпечення населення України. Соціальне страхування та пенсійне забезпечення»								
1	Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві	8	2	2			4	
2	Джерела і принципи соціального забезпечення	8	2				4	2
3	Правові засади пенсійної системи в Україні	12	4	2			4	2
	Модульний контроль	2						
	Всього	30	8	4			12	4
Змістовний модуль II. «Соціальний захист та забезпечення населення в Україні»								
4	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	4	2				2	
5	Правове регулювання страхових пенсій в Україні	10	4	2			2	2
6	Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	10	4	2			2	2
	Модульний контроль	2						
	Всього	26	10	4			6	4
Змістовний модуль III. «Соціальні допомоги та соціальне забезпечення в Україні»								
7	Правове регулювання соціальних допомог	10	4	2			4	
8	Правове регулювання соціального обслуговування	10	2	2			4	2
9	Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян	12	4	2			4	2
	Модульний контроль	2						
	Всього	34	10	6			12	4
	Всього	90	28	14			30	12

*із врахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. Поняття, предмет, метод та система соціально-правового забезпечення населення України

Лекція 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)

Поняття та функції права соціального забезпечення. Конституція України про право особи на соціальний захист. Соціальний захист як одна з основних функцій соціальної держави.

Поняття та складові соціального захисту. Співвідношення понять соціальне забезпечення та соціальний захист.

Основні поняття теми: постійне працездатне населення; трудова діяльність людей; охоронні відносини; страховий договір; соціальні відносини; специфічні способи захисту соціальних прав та забезпечення; загальні положення; індивідуальне трудове право; права соціального забезпечення, рівність прав і можливостей; соціальна стандартизація і державне гарантування; суб'єкти відносин; соціальне партнерство.

Основна література: 1-5. Додаткова література: 1-5

Лекція 2. Джерела і принципи соціального забезпечення (2 год.)

Поняття та класифікація джерел права соціального забезпечення. Конституція України як джерело права соціального забезпечення України. Закони, що регулюють соціально-забезпечувальні правовідносини в Україні. Підзаконні нормативні акти як джерела права соціального забезпечення.

Значення рішень Конституційного Суду України для права соціального забезпечення.

Основні поняття теми: недержавне соціальне забезпечення; поняття організаційно-правових форм соціального забезпечення. постанови Пленуму Верховного Суду України. проблеми та перспективи розвитку законодавства України про соціальне забезпечення. поняття та система принципів права соціального забезпечення. зміст основних принципів права соціального забезпечення. принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Основна література: 1-5. Додаткова література: 1-5

Лекція 3. Правові засади пенсійної системи в Україні (2 год.)

Пенсійна система України: поняття та напрямки реформування. Органи управління пенсійною системою. Мінімальна пенсія в Україні. Право особи на пенсійне забезпечення: суб'єкти, зміст, гарантії. Пенсійний вік в Україні.

Основні поняття теми: право добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. персоніфікований облік у системі соціального страхування. принципи пенсійного забезпечення. поняття та загальна характеристика пенсій як виду соціального забезпечення. види пенсійного забезпечення. загальні правила призначення та виплати пенсій (форма, оподаткування, строки, відрахування).

Основна література: 1-5. Додаткова література: 1-15

Семінар 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)

Лекція 4. Правовідносини у сфері соціального забезпечення (2 год.)

Поняття та особливості правовідносин у сфері соціального забезпечення. Класифікація правовідносин. Структура соціально забезпечувальних правовідносин. Умови виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин.

Основні поняття теми: суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. правовий статус учасників правовідносин. правосуб'єктність, права і обов'язки, гарантії, відповідальність. фізичні особи як учасники соціально-забезпечувальних правовідносин. особливості їх правового статусу. юридичні особи як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. класифікація їх. особливості їх правового статусу. опіка та піклування.

Основна література: Додаткова література:

Лекція 5. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)

Поняття, ознаки, види страхових пенсій. Пенсії, що виплачуються у солідарній системі.

Пенсії за віком. Коло осіб, умови призначення, розмір.

Основні поняття теми: пенсії у зв'язку з інвалідністю, пенсії в разі втрати годувальника.

правила обчислення страхового стажу, солідарна система.

Основна література: 1-5 Додаткова література:1-15

Семінар 2. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)

МОДУЛЬ II Соціальний захист та забезпечення населення в Україні

Лекція 6. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (2 год.)

Поняття та загальна характеристика допомог як виду соціального забезпечення. Класифікація допомог. Поняття, ознаки та види страхових допомог. Загальні правила призначення та виплати страхових допомог. Страхові допомоги з Фонду страхування на випадок безробіття.

Основні поняття теми: страхові допомоги; фонду страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. фонду страхування від нещасних випадків на виробництві. страхові допомоги з Пенсійного фонду. відповідальність за недотримання законодавства про страхові допомоги. поняття та види часу відпочинку. поняття та види відпусток. додаткові відпустки за законодавством України.

Основна література: 1-5 Додаткова література: 1, 10-18

Семінар 3. Правове регулювання соціального обслуговування (2 год.)

Лекція 7. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)

Поняття, ознаки та види державних соціальних допомог. Загальна характеристика законодавства про державні соціальні допомоги. Загальні правила призначення та виплати державних соціальних допомог. Допомоги малозабезпеченим.

Основні поняття теми: допомога дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства. порядок надання відпусток; фактична робота; збереження місця роботи (посади); навчання з відривом від виробництва; шкідливі і важкі умови праці; особливий характер праці; робота вагітних жінок; термін безперервної роботи; дострокове надання відпустки окремим категоріям громадян;

Основна література: 1-5 Додаткова література: 1-18

Лекція 8. Правове регулювання соціального обслуговування (2 год.)

Поняття, ознаки та види соціальних послуг як виду соціального забезпечення. Загальна характеристика законодавства про соціальне обслуговування. Суб'єкти, що здійснюють соціальне обслуговування осіб в Україні. Соціальні послуги особам похилого віку. Соціальні послуги малозабезпеченим. Соціальні послуги інвалідам та ін. особам, які втратили працездатність.

Основні поняття теми: соціальні послуги неповнолітнім. соціальні послуги особам, які постраждали від техногенних катастроф. соціальні послуги безробітним.

Основна література: 1-5 Додаткова література: 1-18

Семінар 4. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)

Лекція 9. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян (2 год.)

Поняття, ознаки, види спеціальних пенсій. Поняття про вислугу років. Пенсії науковим працівникам. Пенсії особам, які мають особливі заслуги перед Україною. Пенсії особам, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Основні поняття теми: пенсії військовослужбовцям, пенсії державних службовців та прирівняних до них осіб.

Основна література: 1-5 Додаткова література: 1, 10-18

Семінар 5. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3	6	6	6	6
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	1	1	4	4	4	4
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	5	50	3	30	3	30
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Всього	72	8	89	15	75	15	75
Максимальна кількість балів	134						
Коефіцієнт	1,34						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Суб'єкти та сучасна система соціального забезпечення в Україні	5
2	Поняття та загальна характеристика пенсій як виду соціального забезпечення	5
3	Поняття та загальна характеристика допомог як виду соціального забезпечення	5
4	Поняття, ознаки та види соціальних послуг як виду соціального забезпечення	5
	Разом	20 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

4 бали – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

3 бали – поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

2 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання практичного завдання – 10 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю. Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і оголошуються на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті. Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FХ	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична картка дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення»

Разом: 60 год., лекції –18 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота – 8 год., самостійна робота – 20 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модуль	МОДУЛЬ І.					МОДУЛЬ ІІ.			
Назва модуля	Поняття, предмет та система соціально-правового забезпечення населення України. Соціальне страхування та пенсійне забезпечення					Соціальний захист та забезпечення населення в Україні			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дати									
Теми лекцій	Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві	Джерела і принципи соціального забезпечення	Правові засади пенсійної системи в Україні	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	Правове регулювання страхових пенсій в Україні	Правове регулювання страхових допомог	Правове регулювання соціальних допомог	Правове регулювання соціального обслуговування	Поняття трудової дисципліни. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни
Теми семінарських занять			Семінар 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)		Семінар 2. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)	Семінар 3. Правове регулювання соціального обслуговування(2 год.)		Семінар 4. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)	Семінар 5. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян (2 год.)
Поточний контроль					Модульна контрольна робота				Модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік								

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Право соціального забезпечення: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. ; за ред. П. Д. Пилипенка. — 4-те вид., переробл. і доповн. — К. : Ін Юре, 2014. — 480 с.
2. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / авт.: С. М. Прилипко, Г. С. Гончарова, В. В. Юровська, О. О. Конопельцева; за заг. ред. В. В. Жернакова. — Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. — 126 с.
3. Право соціального забезпечення України: Навчальний посібник / за заг. ред. П.Д. Пилипенка. — Вид. 3-є, змін. і доп. — К. : Істина, 2012. — 232 с.
4. Правові засади захисту трудових прав працівників. Навчальний посібник / Бурак В.Я. — К.: Істина, 2013. — 186с.
5. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко, Л.П. Шумна та ін.; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — Х.: ФІНН, 2012. — 640 с.

Додаткова література:

1. Конституція України від 28.06.96р. // Відомості Верховної Ради України. -1996.- № 30-Ст.141.
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966р. // Збірник “Права человека”, видавництво Московського університету, 1986р.
3. Конвенції МОП: № 102 “Про мінімальні норми соціального забезпечення “ (1952р.); № 117 “Про основні цілі і норми соціальної політики” (1962); № 118 “Про рівноправність у соціальному забезпеченні“ (1962р.); № 157 “Про збереження прав в галузі соціального забезпечення“ (1982р.)//Міжнародне законодавство про охорону праці в 3-х т.-К.: Основа, 1997.-Т.3.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. -2003.- № 40-44.-Ст.356.
5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. -2002.- № 21-22.-Ст.135.
6. Закон України "Про прожитковий мінімум" від 15.07.1999р.//Відомості Верховної Ради України.-1999. -№38. -Ст. 348.
7. Закон України "Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 14.01.1998р. //Відомості Верховної Ради України.-1998.- №23.-Ст.121.
8. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 р. // Офіційний вісник України. -2003.- № 33.-Ст.1770.
9. Закон України "Про недержавне пенсійне забезпечення" від 09.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. -2003.- № 33.-Ст.1769.
10. Закон України "Про пенсійне забезпечення" від 05.11.1991р. // Відомості Верховної Ради України.-1992 - № 3.-Ст.10.
11. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 02.03.2000р. // Відомості Верховної Ради України -2000.- № 22.-Ст.171.
12. Закон України "Про зайнятість населення в Україні" від 01.03.1991р.// Відомості Верховної Ради України-1991 - № 14 -Ст. 170.
13. Закон України "Основи законодавства про охорону здоров'я ” від . . р.// Відомості Верховної Ради України-199 - № -Ст.
14. Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" від 21.03.1991р. // Відомості Верховної Ради України.-1991. - № 21.-Ст. 252.
15. Закон України "Про пенсії за особливі заслуги перед Україною" від 01.06.2000р. // Офіційний вісник України. - 2000. - № 25.-Ст.1037.
16. Закон України "Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей" від 02.06.2005р. // Відомості Верховної Ради України.-2005 - № .-Ст.
17. Закон України "Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам" від 16.11.2000р. // Відомості Верховної Ради України.-2001. - № 1.-Ст.2

18. Закон України "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" від 21.11.1992р. (в редакції від 22.03.2001р.)// Відомості Верховної Ради України.-2001.- № 20.-Ст.102.
19. Закон України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування" від 13.01.2005р. // Відомості Верховної Ради України.-2005. - № .-Ст.
20. Закон України "Про соціальні послуги" від 19.06.2003р. від 10.07.2003р. // Відомості Верховної Ради України.-2003. - № 45.-Ст.358.
21. Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" від 21.06.2001р. // Відомості Верховної Ради України.-2001. - № 42.-Ст.213.
22. Бурак В. Я. Питання самозахисту трудових прав і законних інтересів працівників у проекті Трудового кодексу./ В.Я. Бурак// Соціальне право України: науковий збірник / Чернігівський державний технологічний університет. Українська асоціація фахівців трудового права. – Чернігів.: Чернігівський державний технологічний університет, 2013. - №4 – С. 72-82.
23. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія / В.О. Гончаров, С.М. Прилипко, Л.П. Шумна, О.М. Ярошенко; За наук. ред. проф. Ярошенка О.М. – Харків: Юрайт, 2012. – 312 с.
24. Андрійів В.М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія / Андрійів В.М. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 305 с.
25. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект: Монографія / В.В. Андрійів, О.В. Москаленко, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2011. – 280 с.
26. Андрійів В.М., Ізарова І.О. Трудові спори: навчальний посіб. / Андрійів В.М., Ізарова І.О. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 236 с.
27. Сташків Б.І. Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 112 с.
28. Сташків Б.І. Пільги у праві соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 176 с.
29. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник / За заг. ред. П.Д. Пилипенка. – Вид. 2-ге, змін. і доп. К.: Істина, 2010. – 224 с.
30. Сташків Б.І. Строки у праві соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 88 с.
31. Сташків Б.І. Проблеми функцій права соціального забезпечення: стислий конспект лекції / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 27 с.
32. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами судової практики: Науково-практичне видання / За ред. П.Д. Пилипенка. - К. : Істина, 2010. – 464с.
33. Право довкілля (екологічне право) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.І. Федорович, М.Я. Ващишин [та ін.] ; за ред. П.Д. Пилипенка. - К. : ІнЮре, 2010. – 401с. (Особистий внесок Бурака В.Я. розділ 16, С.301-317)
34. Сташків Б.І. Проблеми методу та правового режиму права соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 88 с.
6. Практикум з права соціального забезпечення: навчально-методичне видання / укладач: Шумна Л.П. - Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 80 с.Право соціального забезпечення України. Практикум: Навчальний посібник / За ред. П.Д. Пилипенка. – К.: Істина, 2012. – 288с.
7. Право соціального забезпечення України: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / за ред. Пилипенко П.Д. 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Ін Юре, 2010. – 504 с.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту в Україні: Навчальний посібник. – 2-ге видання

9. Додаткові ресурси:

<http://www.rada.kiev.ua/> – офіційний сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України.

<http://www.pfu.gov.ua> – офіційний сайт Пенсійного фонду України.

<http://nads.gov.ua> – офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби.

<http://www.social.org.ua> – офіційний сайт Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

<http://www.fse.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

<http://www.ispf.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального захисту інвалідів.

<http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України.

<http://www.dcz.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби зайнятості України.

<http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.